

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Commentaria Vetustissima & profundissima Super Canticvm Canticorum Salomonis Qvod Hebraice Dicitvr Sirhasirim

Wolbero <de Sancto Pantaleone>

Coloniae Agrippinae, 1630

Prooemivm.

urn:nbn:de:hbz:466:1-10027

D. VVOLBERONIS
ABBATIS SVPER CANTICVM

CANTICORVM SALOMONIS.

PROOEMIVM.

Pf. 136.
Expositio
prima quid
sit cantare
Canticum
Domini in
terra aliena
& quomodo
possibile.

Quomodo inquit Psalmista can-
tabimus canticum Domini in ter-
ra aliena? Quid vero est Canticum
Domini? Primo vt simpliciter dica-
mus, Canticum Domini est, quicquid
secundum Ecclesiasticæ doctrinæ
vel sanctionis modū concordī mo-
dulatione sensuum & verborum
componimus, scribimus & dici-
mus. Canticum Domini est tota vete-
ris & noui testamenti pagina, quam
benè decantamus quando hanc re-
ctā & plenā fide annuntiamus, nūc
rerum gestarum seriem, nunc ipsa-
rum rerum significationem in Do-
mini exponentes laudem. Sed hu-
iusmodi Canticum potest quilibet
cantare per modum scientiæ non
tantū in sua sed etiā in aliena terra;
quia non aufert locus corporalis
potestatem cantandi, licet auferat
voluntatem & voluptatem, propter
aliquam tristitiæ passionem: sicut
illi populo in captiuitatis mœre
constituto, quibus cum diceretur,
hymnum cātate nobis de canticis Syon,
responderunt, Quomodo cantabimus
canticum Domini in terra aliena? Siqui-
dem vt in figura accipiamus, illorum
non posse cantare canticum Domini in
terra aliena, fuit nos non posse Do-

minum perfectè laudare in loco
peregrinationis nostræ, quæ est no-
bis quasi terra aliena: quia non habe-
mus hic manentem ciuitatem, sed futu-
rā inquirimus, quæ est patria nostra
& terra æternæ hæreditatis nostræ.
Nam Dei opera narrare, mandata
eius edicere, scribere & exponere,
est, vt diximus, quoddam canticum
Domini cātare; hoc etiā possibile in
isto loco peregrinationis nostræ,
dum dicat psalmista, cantabiles mihi
erant iustificationes tue in loco peregrina-
tionis meæ.

Verum vt altius aliquid confide-
remus est & aliud Canticum Domini,
quod non est possibile in terra a-
liena cantare. Quodnam vero est il-
lud? Nimirum quod modulatur
Spiritus sanctus sua septiformi gra-
tia, quasi per septem vocum discrimina;
quia aliter resonat vox illa in-
terioris hominis per spiritum sapien-
tiæ, aliter per spiritum intellectus, aliter
per spiritum consilij, atq; aliter per spi-
ritum fortitudinis; alio vero modo per spi-
ritū scientiæ, & alio per spiritū pietatis, a-
lio quoq; per spiritum timoris Domini.

His enī gratiarū distributionibus,
quasi quibusdam diuersis vocibus
constituitur tota modulatio Cāticī

Domini
tuitur.

Hebr. 13.

Pf. 118.

Expositio
secunda
quid sit can-
tare Canti-
cum Domini
in terra
aliena, &
quomodo
impossibile.

Esa. 2.

Modulatio
interioris
hominis per
septiformē
Spiritus S.
gratiam
quasi per
septem dif-
ferentia vo-
cum consti-
tuitur.

Domini, Cantici illius dulcissimi, quod canit virtutum fidibus vita honesta, sancta, Deo placens & perfecta.

Nulla quippe ibi est dissonantia inter carnem & spiritum, quia tam concorditer succinit caro spiritui ut perfectam construant harmoniam spiritualis cantici, quod est in loco peregrinationis nostrae optimum genus cantici diuini. Sed istud *Canticum* non potest cantari in terra aliena, hoc est in corpore subdito peccatis, quod tunc est *terra aliena*, quando peccando existens in potestate diaboli indignum est habitatione Christi; siue a nobis tunc alienatur, quando spiritui & mentis rationi male agens reluctatur.

Quid sit terra aliena

2. do.

Aliena est terra homo terrena semper diligendo, & ob hoc alienus a Deo, atque ideo impotens cantare canticum Domini, quia animalis homo non percipit quae sunt spiritus Dei.

Sed quorum ista? Ad hoc plane ut ostendam vobis sanctissimae sorores supra vires meas esse hoc quod mihi iniunxistis officium, quia dum nihil aut parum aptus sum cantare *Canticum Domini*, longe minus aptus ero cantare *Canticum Domini Canticorum*. Huiusmodi enim materia debet esse Oratorum eloquenter & sapienter declamantium, quorum est officium dicere apposite ad persuadendum, finis vero persuadere dictione. Sed cum in me sint neque sapientia neque eloquentia, cui deest officium apposite dicendi, minus profecto adest fi-

Officium Oratorum dicere apposite ad persuadendum, finis vero persuadere dictione.

nis dictione persuadendi. Tunc enim vobis vtiliter scriberem si ea quae dico vel dicturus sum, ita apposite dicerem, ut vobis ad vitae honestatem & animae vtilitatem persuadere possem. Nam *terra mea aliena est*, repugnans spiritui seruiens Domino peccati, atque ideo non sum idoneus in ea cantare *Canticum Domini*, quanto minus *Cantica Canticorum*. Sed ut quidam dicit, *liceat sperare timenti*, ut qui praeparuitate sensus mei tam sublimem materiam timeo prosequi, sperem tamen per orationes vestras ad ea quae coepi exequenda pro diuinitatis respectu adiuuari.

VERSUS VII.

Adiuuro vos filiae Ierusalem, per capreas ceruosque camporum ne suscitatis neque euigilare faciatis dilectam, quoad usque ipsa velit.

Igitur dilectus dilectae delectatus dormitione, cuius capiti id est menti sinistram suam, hoc est temporalem vtilitatem subposuerat, dextra vero sua hoc est aeternae vitae dilectione amplexatus fuerat, taliter filias Ierusalem, hoc est animas fideles alloquitur dicens: *Adiuuro vos filiae Ierusalem per capreas ceruosque camporum ne suscitatis, neque euigilare faciatis dilectam quoad usque ipsa velit.*

Quae est ista tam suavis tamen salubris dormitio, ut propter eam talis fiat dilecti *adiuratio*? Nonne illo est in qua dulci & optabili quiete dilecta requiesces supra dixerat, *leua eius sub capite meo & dextera illius amplexabitur me*

Omnia